SÄKERHETSDATABLAD

BALSAMTERPENTIN

1. NAMNET PÅ ÄMNET/BEREDNINGEN OCH BOLAGET/FÖRETAGET

Produktnamn och/eller kod: BALSAMTERPENTIN
6020913, 6020914

Tillverkare/Distributör: Färghandelskompaniet
Akzo Nobel Decorative Coatings,
Staffanstorpsvägen 50,
205 17 Malmö, Sverige,
Tel.: 040 - 35 50 00
Fax.: 040 - 35 52 23
Internet: www.fhk.se

e-mailadress till den person som är ansvarig för detta säkerhetsdatablad: HSE.SE@akzonobel.com

Användningsområde: För spädning och/eller rengöring

Telefonnummer för nödsituationer (inkl. vilka tider det är tillgängligt): TEL vid olycksfall
112 Giftinformation (dygnet runt).

2. FARLIGA EGENSKAPER

Produkten är klassificerad som farlig enligt förordning (EG) Nr. 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (CLP).

Klassificering:

H226: Brandfarlig vätska eller ånga.
H302: Skadligt vid förtäring.
H304: Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer i luftvägarna.
H312: Skadligt vid hudkontakt.
H315: Irriterar huden.
H317: Kan orsaka allergisk hudreaktion.
H319: Orsakar allvarlig ögonirritation.
H332: Skadligt vid inandning.
H411: Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter.

Fara

Betydelsefulla risker:
Hälsoskadlig
Inandning av stora mängder i droppform vid förtäring eller kräkning kan medföra kemisk lunginflammation, som kan ha dödlig utgång.

Ångorna kan irritera andningsorgan, hud och ge huvudvärk eller illamående.
Brandfarlig
Ångorna kan spridas längs golvet och antändas av gnistor från t.ex. statisk elektricitet.
Miljöfarligt
Giftigt för vattenlevande organismer.

Produktens klassificering enligt direktiv 1999/45/EG (KIFS 2005:7).

Klassificering: R10 Xn; R20/21/22, R65 Xi; R36/38 R43, N; R51/R53.
För förklaring i klartext se punkt 16.

3. SAMMANSÄTTNING/INFORMATION OM BESTÅNDSDELAR

Ämnen som utgör en hälso- eller miljöfara i enlighet med direktivet om farliga ämnen 67/548/EEG.

Kemiskt namn	CAS nummer	EG-nummer	%	Klassificering CLP	Klassificering KIFS 2005:7
Terpentin **[1] [2]**	8006-64-2	232-350-7	100	H226, H302, H304, H312, H315, H317, H319, H332, H411,	R10 Xn; R20/21/22, R65 Xi; R36/38 R43, N; R51/R53

Se avsnitt 16 för fullständig ordalydelse till H/R-fraserna
[1] Ämne klassificerat som hälso- eller miljöfarligt
[2] Ämne med ett hygieniskt gränsvärde. Hygieniska gränsvärden, om sådana finns, redovisas i avsnitt 8.
[3] PBT-ämne
[4] vPvB-ämne

4. ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN

Inandning: Flytta den drabbade till frisk luft och låt vila. Medvetslös person läggs i sidoläge, se till att personen andas och har fria luftvägar. Ge syrgas eller konstgjord andning vid behov.
Sök läkare vid medvetslöshet/kvarstående besvär.

Förtäring: Aspiration i lungor kan förorsaka livsfarlig kemisk lunginflammation. Om illamående eller irritation inte uppkommit efter förtäring, ge 50-100g medicinalkol blandat med vatten som första hjälp.. Ge om möjligt grädde eller i annat fall ett par glas mjölk eller vatten om den skadade är vid fullt medvetande. Framkalla inte kräkning. Kontakta läkare.

Hudkontakt: Avlägsna omedelbart förorenade kläder/skor. Tvätta med rikliga mängder tvål med vatten. Vid fortsatt hudirritation sök läkarhjälp.

Ögonkontakt: Avlägsna eventuella kontaktlinser. Spola ögonen rikligt med vatten. Håll ögonlocken brett isär. Kontakta läkare vid bestående besvär.

Information till läkare: Behandlingen bör vara symptomatisk och inriktad på att lindra eventuella besvär. Produkten kan aspireras och orsaka dödlig kemisk lunginflammation. Framkalla ej kräkning. Utför magpumpning endast efter endotracheal intubation. Kontrollera hjärtat – risk för hjärtarytmi. Flyttande paraffin kan minska upptaget i mag– tarmkanalen. Balsamterpentin ökar hjärtats känslighet för katakolaminer.

5. BRANDBEKÄMPNINGSÅTGÄRDER

Lämpliga släckningsmedel: Skum, koldioxid (CO_2), pulver eller vattendimma.

Olämpliga släckmedel: Hård vattenstråle, skum med miljöfarliga ämnen typ perflouroktansulfonat (PFOS) och nononyletoxilat.

Brand/explosionsrisker: Ångorna är tyngre än luft och kan sprida sig längs marken. Ångorna kan bilda explosiv blandning med luft och antändas av t.ex. statisk elektricitet

Skyddsutrustning: Vid större brand använd självförsörjande andningsutrustning och heltäckande klädsel

Instruktioner vid brand: Undvik inandning av rökgaser. Kyl brandutsatta ytor med vatten. Avlägsna annat brännbart material. Släck endast mindre brand på egen hand. Undvik att släckvatten når vatten eller avlopp. Vidta åtgärder på att omhänderta släckvatten. Larma räddningstjänsten.

Om brand under transport: Stäng motorn. Utrym området. Varna andra trafikanter. Larma Räddningstjänsten. Släck omgivningsbrand i t.ex. motor eller bromsar själv om det kan ske utan risk., men överlåt större brand i lasten åt räddningstjänsten.

6. ÅTGÄRDER VID OAVSIKTLIGA UTSLÄPP

Åtgärder till skydd för människor Håll åtskilt från antändningskällor och ventilera området. Undvik inandning av ånga och dimma. Referera till skyddsåtgärder som finns angivna i avsnitt 7 och 8.

Spill Större utsläpp vallas in med jord, sand eller inert material. Förhindra utsläpp till vatten eller avlopp. Vid större spill i vatten underrätta vattenverk eller reningsverk. Vid spill som medför risk för miljöskada underrätta miljöskyddsförvaltningen eller länsstyrelsens miljövårdsenhet.

Mindre mängd spill sugs lämpligen upp med t.ex. vermikulit, torr sand eller annat inert material för kemikalieutsläpp. Uppsamlat material utgör farligt avfall. OBS SPOLA EJ BORT MED VATTEN.

Obs! Se avsnitt 8 för personlig skyddsutrustning och avsnitt 13 för avfallshantering.

7. HANTERING OCH LAGRING

Hantering Ångorna är tyngre än luft och kan spridas utmed golven. Ångorna kan bilda explosiva blandningar med luft. Förhindra bildning av brandfarliga eller explosiva ångkoncentrationer i luft och undvik ångkoncentrationer som överstiger de hygieniska gränsvärdena.

Produkten får bara användas i utrymmen där öppen låga eller andra antändningskällor inte förekommer. Elektrisk utrustning skall uppfylla gällande regler.

Produkten kan laddas elektrostatiskt. Jorda alltid vid överföring från en behållare till en annan. Operatörer ska använda antistatiska skor och kläder samt golven ska vara avledande för statisk elektricitet. Häll och pumpa aldrig med fri stråle från hög höjd p.g.a. risk för bildande av statisk elektricitet.

Förpackningen förvaras väl tillsluten. Håll avskilt från värme, gnistor och öppen låga. Använd gnistskyddade verktyg.

Undvik kontakt med huden och ögonen. Undvik inandning av damm, partiklar, sprutdimma vid applicering av produkten. Undvik inandning av slipdamm.

Äta, dricka, röka och snusa är förbjudet i område där detta ämne hanteras, förvaras och bearbetas. Användarna ska tvätta händer och ansikte innan de äter, dricker eller röker.

Använd lämplig personlig skyddsutrustning (se avsnitt 8).

Använd aldrig tryckluft vid tömning av behållare. Behållaren är inte ett tryckkärl. Förvara alltid produkten i behållare av samma material som originalet.

Tillse att gällande arbetsmiljölagstiftning följs.

När operatörer, vare sig de sprutar eller inte, måste arbeta inuti en sprut-box finns det en stor risk att ventilationen inte är tillräckligt bra för att ta hand om partiklar och lösningsmedelsångor. Under sådana omständigheter bör de bära en övertrycksmatad friskluftsmask när de sprutar och fram till dess att koncentrationen av partiklar och lösningsmedelsångor understiger det hygieniska gränsvärdet.

Lagring

Lagras enligt gällande bestämmelser. Observera instruktionerna på etiketten. Förvaras i ett svalt, väl ventilerat område, avskilt från oförenliga ämnen och antändningskällor.

Håll åtskilt från: oxiderande ämnen, starka alkalier, starka syror.
Förbud mot rökning. Förhindra otillåtet tillträde. Öppnad behållare skall återförslutas väl och förvaras i upprätt läge för att förhindra läckage.
Lagras tank eller i ett lager lämpligt för brännbara vätskor. Brandfarlig vätska, klass 2b.
Töm ej i avloppet.

8. BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN/PERSONLIGT SKYDD

Tekniska åtgärder

Sörj för god ventilation. Om möjligt bör detta uppnås genom punktutsug och god frånluftsventilation. Om inte detta räcker för att hålla koncentrationer av partiklar och lösningsmedelsångor under det hygieniska gränsvärdet skall lämpligt andningsskydd användas.

Nationella hygienska gränsvärden, AFS 2005:17

Kemiskt namn	CAS-nr	EG-nr	Nivågräns-värde, NGV	Korttidsvärde, KTV
Terpentin	8006-64-2	232-350-7	25 ppm 150 mg/m3	50 ppm 300 mg/m3

Personlig skyddsutrustning

Andningsorganen

Vid exponering för koncentrationer över det hygieniska gränsvärdet måste lämpligt godkänt andningsskydd användas (halv– eller helmask med gasfilter A).

.

Vid torrslipning, heta arbeten (exempelvis svetsning) av den torra färgfilmen kan damm och/eller farliga ångor avges. Våtslipning bör användas i möjligaste mån. Om exponering inte kan undvikas genom lokalt utsug ska lämpligt andningsskydd användas.

Hud och kropp

Använd antistatiska skyddskläder, gjorda av naturliga fibrer eller värmetåliga syntetiska fibrer.

Händer

Använd handskar av t.ex. Nitrilgummi med genomträngtid > 8 timmar, byt handskar regelbundet.

Tvätta händer efter hantering.

Ögon Vid risk för stänk använd tättslutande skyddsglasögon eller visir.

Begränsning av miljöexponeringen

Förhindra utsläpp i avlopp eller vattendrag.

9. FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER

Form/ Aggregationstillstånd:	Vätska
Färg:	Färglös
Lukt:	Typisk
Löslig i vatten:	Nej
Löslig i organiska lösningsmedel.	Ja
Relativ gasdensitet (luft=1):	>1
Densitet:	0,86 kg/dm3 (15° C)
Kokpunktsområde:	Från 150° C till 170° C
Flampunkt:	+ 39° C
Tändpunkt:	ca 220° C
Explosionsgränser:	0,8 vol% - 6,0 vol%
Ångtryck:	ca 1 kPa (38° C; vatten = 6,5 kPa)
(log Pow):	Nafta kolväten: 2- 7
Viskositet, kinematisk:	2cP (25° C)
VOC-halt:	100 %

10. STABILITET OCH REAKTIVITET

Stabilitet: Stabil vid normala förhållanden.

Förhållande som ska undvikas: Statisk elektricitet, värme, gnistbildning. Kontakt med starka oxidationsmedel.

Material som skall undvikas: Kan skada packningar, lackerade/målade ytor, skyddande och tätande fettbeläggningar, material av naturgummi och vissa syntetmaterial.

Farliga sönderdelnings-produkter: Inga specifika farliga sönderdelningsprodukter är kända.

11. TOXIKOLOGISK INFORMATION

Det finns inga tillgängliga data på produkten som sådan. Beredningen är bedömd enligt gällande föreskrift i Preparatdirektivet 1999/45/EG och följaktligen klassificerad för toxikologiska faror. Se avsnitt 3 och 15 för mer information.

Inandning: Inandning av stora mängder (några ml) i droppform vid förtäring eller kräkning kan medföra kemisk lunginflammation, som kan ha dödlig utgång. Exponering för lösningsmedelsångor som överskrider hygieniska gränsvärdet kan orsaka allvarliga hälsoeffekter som irritation av slemhinnor och andningsvägar och ge skadliga effekter på njurar, lever och centrala nervsystemet. Organiska lösningsmedel kan ge upphov till vissa av ovanstående effekter genom hudabsorption. Andra symptom kan vara huvudvärk, yrsel, utmattning, muskelsvaghet, dåsighet och, i extrema fall, medvetslöshet.

Hudkontakt: Upprepad eller långvarig kontakt kan avfetta huden och ge upphov till icke-allergiskt kontakteksem och absorption genom huden.

Stänk i ögonen: Kan ge sveda och rodnad.

Förtäring: Vid nedsväljning finns risk för att en mindre mängd kommer ned i luftstrupen (s.k. aspiration) och förorsakar allvarlig kemisk lunginflammation. Motsvarande risk finns också om man kräks upp nedsvald vätska.

Förgiftning vid förtäring: LD50 Oralt råtta: 1400 mg/kg kroppsvikt.

Förgiftning vid hudkontakt: LD50 Dermalt kanin: > 5100 mg/kg kroppsvikt

Förgiftning vid inandning: råtta LC50 2h, 12 mg/l.

12. EKOLOGISK INFORMATION

Det finns inga tillgängliga data på produkten som sådan.
Förhindra utsläpp i avlopp eller vattendrag.

Beredningen har bedömts enligt Preparatdirektivet 1999/45/EG och är inte klassificerad som miljöfarlig.

Rörlighet: Produkten är flyktig och förångas i luften om det släpps i miljön. Utsläpp av produkten kan förorena mark och grundvatten. Nedbrytning sker långsamt i anaerobisk miljö.

Nedbrytbarhet: Biologiskt nedbrytbar, men troligen ej lätt nedbrytbar

Bioackumulering: Produkten har log Pow 4. Det kan därför inte uteslutas att produkten bioackumuleras.

Ekotoxicitet: Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter. LC50 96h, för vattenorganismer: 10-100mg/l

Övriga effekter: Vid eventuella utsläpp kan produkten bilda en hinna på vattenytan. Hinnan kan fysiskt skada vattenlevande organismer och minska syreomsättningen.

Övrig information: Produkten får inte släppas ut till kommunalt avloppsnät då det finns risk för störningar på reningsverk.

13. AVFALLSHANTERING

Förhindra utsläpp i avlopp eller vattendrag.
Bortskaffas enligt lokalt tillämpbara bestämmelser.

Farligt avfall Klassificeringen av produkten innebär krav på hantering som farligt avfall.

Avfallskod EWC: Beror på i vilken bransch avfallet uppstår. Möjlig kod är 14 06 03 – ”andra lösningsmedel och lösningsmedelsblandningar” eller annan lämplig kod se SFS 2001:1063. EWC kod för helt tömd förpackning av plast: 15 01 02. Ej tömd förpackning hanteras som farligt avfall med EWC kod: 15 01 10 – ”Förpackningar som innehåller rester av eller som är förorenade av farliga ämnen”.

Lämpliga metoder för avfallshantering: Bränns i anläggning med tillstånd att omhänderta farligt avfall.

14. TRANSPORTINFORMATION

Transport inom användarens område: transportera alltid produkten i upprättstående, slutna och säkra behållare. Säkerställ att personer som transporterar produkten vet vad som ska göras i händelse av olycka eller spill.

Transportbenämning: Terpentin
UN-nummer: 1299

Landsväg (ADR)
Faroklass: 3
Faronummer: 30
Förpackningsgrupp: III
Tunnelrestriktioner: Passage förbjuden genom tunnlar av kategori E.

SJÖ (IMDG)
Faroklass: 3
Förpackningsgrupp: III
Procedur vid nödläge (EmS): F-E, S-D
Vattenförorenande ämne: Ja

Järnväg (RID)
Faroklass: 3
Förpackningsgrupp: III

15. GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

EU-föreskrifter

Denna produkt är klassificerad och märkt i enlighet med förordning (EG) Nr. 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (CLP) på följande sätt:

Faropiktogram

Signalord

Fara

Faroangivelser

H226: Brandfarlig vätska och ånga.
H302: Skadligt vid förtäring.
H304: Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer i luftvägarna.
H312: Skadligt vid hudkontakt.
H315: Irriterar huden.
H317: Kan orsaka allergisk hudreaktion.
H319: Orsakar allvarlig ögonirritation.
H332: Skadligt vid inandning.
H411: Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter.

Skyddsangivelser

P102: Förvaras oåtkomligt för barn.
P210: Får inte utsättas för gnistor/öppen låga/heta ytor. - Rökning förbjuden.
P261: Undvik att inandas gaser/dimma/ångor/sprej.
P280: Använd skyddshandskar/skyddskläder/ögonskydd/ansiktsskydd.
P301 + 310, 331: VID FÖRTÄRING: Kontakta genast GIFTINFORMATIONSCENTRAL eller läkare. Framkalla INTE kräkning.
P501: Innehållet/behållaren lämnas till insamlingsställen för farligt avfall.

Innehåller: Terpentin
EG-nummer 232-350-7

16. ANNAN INFORMATION

CEPE klassificering 1

Fullständig ordalydelse av de faroangivelser som hänvisas till i avsnitt 2 och 3 – Sverige

H226: Brandfarlig vätska och ånga.
H302: Skadligt vid förtäring.
H304: Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer i luftvägarna.
H312: Skadligt vid hudkontakt.
H315: Irriterar huden.
H317: Kan orsaka allergisk hudreaktion.
H319: Orsakar allvarlig ögonirritation.
H332: Skadligt vid inandning.
H411: Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter.

Fullständig ordalydelse av de R-fraser som hänvisas till i avsnitt 2 och 3 – Sverige

R10: Brandfarligt
R20/21/22: Farlig vid inandning, hudkontakt och förtäring.
R36/38: Irriterar ögonen, slemhinnor och huden.
R43: Kan ge allergi vid hudkontakt.
R51/53: Giftig för vattenlevande organismer, Kan orsaka långtidseffekter i vattenmiljö.
R65: Farligt: Kan ge lungskador vid förtäring.

Informationen i detta säkerhetsdatablad är i enlighet med EU-direktivet 91/155/EEG och dess ändringar.

Utgivningsdatum/ Revisionsdatum 2010-10-28

Version 1

Meddelande till läsaren

Viktig information: Informationen i detta datablad är inte tänkt att vara fullständig och är baserad på vår nuvarande kunskap samt gällande lokala regler och lagar; varje person som använder denna produkt för annat ändamål än det som uttryckligen rekommenderas i det tekniska databladet utan att först ha erhållit skriftlig bekräftelse från oss om lämpligheten att använda produkten för ändamålet i fråga gör detta på egen risk. Det är alltid användarens ansvar att vidta nödvändiga åtgärder för att uppfylla de krav som ställs i lokala lagar och bestämmelser. Läs alltid säkerhetsdatabladet och det tekniska databladet vad angår produkten om sådana finns. Alla råd som vi ger eller annat uttalande från oss om produkten (angivna i detta datablad eller på annat sätt) är enligt vår uppfattning riktiga men vi har ingen kontroll över kvaliteten på underlaget eller de många faktorer som kan påverka användningen och appliceringen av produkten. Om vi inte särskilt och skriftligen kommit överens om annat påtar vi oss inget som helst ansvar för produktens prestanda eller för förlust eller skada som kan uppstå vid användningen av produkten. För de produkter som vi levererar och för de tekniska råd som vi lämnar gäller våra standard leveransvillkor. Ni bör efterfråga en kopia av dessa villkor och läsa dem noggrant. Informationen i detta datablad kan ändras från tid till annan mot bakgrund av nya erfarenheter och vår policy om kontinuerlig utveckling. Det är användarens ansvar att före användningen av produkten förvissa sig om att detta datablad är det aktuella.

Varumärken nämnda i detta datablad tillhör AkzoNobel.